

Sygn. akt III AUa 1901/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2021 r.

*Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:*

Przewodniczący: Sędzia SA Ewa Stryczyńska

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy T. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji T. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 14 lipca 2021 r. sygn. akt XIV U 1144/16

oddala apelację.

Ewa Stryczyńska

Sygn. akt III AUa 1901/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 1 marca 2016 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. dokonał waloryzacji przysługującej T. M. emerytury od 1 marca 2016 r. Wysokość zwaloryzowanego świadczenia ustalono przez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 29 lutego 2016 r., tj. 4 338,66 zł przez wskaźnik waloryzacji 100,24%. Emerytura po waloryzacji od 1 marca 2016 r. wyniosła 4 349,07 zł. Podstawa wymiaru emerytury po podwyższeniu wskaźnikiem waloryzacji 100,24 % od 1 marca 2016 r. wyniosła 5 971,85 zł.

Decyzją z 1 marca 2016 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. dokonał waloryzacji od 1 marca 2016 r. przysługującej T. M. renty. Wysokość zwaloryzowanej renty ustalono przez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na 29 lutego 2016 r., tj. 1 517,84 zł przez wskaźnik waloryzacji 100,24%. Renta po waloryzacji od 1 marca 2016 r. wyniosła 1 521,48 zł. Rentę podwyższono do 60% zwaloryzowanej podstawy wymiaru, tj. do kwoty 3 567,44 zł. Podstawa wymiaru renty po podwyższeniu wskaźnikiem waloryzacji 100,24% od 1 marca 2016 r. wyniosła 5 945,73 zł. Po zbiegu prawa do świadczeń przysługuje emerytura w wysokości 100%, tj. w kwocie 4 349,07 zł i renta w wysokości 50%, tj. w kwocie 1 783,72 zł.

Odwołanie od decyzji wniósł T. M. domagając się zmiany zaskarżonych decyzji przez stwierdzenie, że organ rentowy ma obowiązek wydać decyzje o waloryzacji świadczeń zgodnie z charakterem tych świadczeń, przesłankami ich nabycia oraz zgodnie z właściwą ustawą.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, ponieważ zaskarżone decyzje zostały wydane zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i są prawnie oraz faktycznie uzasadnione. W uzasadnieniu Organ rentowy wskazał, że podnoszone przez odwołującego się zarzuty dotyczące oznaczeń i symboli wypłacanych świadczeń pozostają bez wpływu dla oceny merytorycznej prawidłowości zaskarżanych decyzji. Waloryzacja została dokonana w sposób prawidłowy.

Na rozprawie 30 czerwca 2021 r. pełnomocnik odwołującego się oświadczył, że waloryzowane są świadczenia nieprzyznane, ponieważ decyzje mają inne numery niż pierwotnie, tym samym wniósł o skorygowanie numerów decyzji ZUS. Odwołujący się obawia się, że z uwagi na błędną numerację, ZUS ponownie wystąpi o zwrot nienależnie pobranych świadczeń.

Pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z 14 lipca 2021r. Sąd Okręgowy w Warszawie XIV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołania.

Powyższe orzeczenie Sądu Okręgowego zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne: odwołujący się T. M. urodził się (...) Uprawniony był do renty wypadkowej od 1 grudnia 1970 r. - tj. renty III grupy inwalidów, przyznanej na podstawie wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Ubezpieczeń Społecznych (sprawa (...) z 24 stycznia 1973 r.). Przyznane świadczenie oparte było na ówczesnie obowiązujących przepisach, tj. przepisach ustawy z 23 stycznia 1968 r. o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 3, poz. 8, oraz z 1972 r. Nr 27 poz.191). Od grudnia 1970 r. otrzymuje rentę z tytułu wypadku przy pracy – znak: (...), która jest waloryzowana. Od 2013 r. decyzje o waloryzacji renty mają znak: (...)

Decyzją z 18 lipca 2012 r. ustalono dla ubezpieczonego prawo do emerytury na podstawie art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS – emerytura ustalona na podstawie zasad wynikających z art. 53 ustawy (tzw. „stara emerytura”). Wniosek ubezpieczonego z 27 marca 2012 r. w związku z rozwiązaniem stosunku pracy 27 marca 2012 r. Od 1 marca 2012 r. otrzymuje świadczenie emerytalne, które jest waloryzowane – decyzje waloryzacyjne mają znak: (...).

Emerytura w zbiegu z rentą wypłacana jest pod oznaczeniem (...) + (...).

Sąd wskazał, że postępowanie z niniejszych odwołań sprowadza się do zaskarżenia przedmiotowych decyzji, ponieważ - w ocenie strony odwołującej się - waloryzowane są świadczenia nieprzyznane, a wydane decyzje mają inne numery niż pierwotnie. Odwołujący się nie kwestionował wysokości przyznanych świadczeń.

Mając na uwadze poruszone w odwołaniach kwestie Sąd Okręgowy wyjaśnił, że symbol **E** - to symbol emerytury przyznawanej ze starego systemu zarówno dla kobiet, jak i mężczyzn. Prawo do emerytury o symbolu E przysługuje ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., którzy ukończyli powszechny wiek emerytalny oraz udokumentowali wymagany okres składkowy i nieskładkowy, określony w art. 27 ustawy emerytalnej. Wysokość tego świadczenia obliczana jest na zasadach określonych w art. 53 ww. ustawy.

Symbol **ENK** oznacza emeryturę dla osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r., kontynuujących ubezpieczenia emerytalne i rentowego po ukończeniu wieku emerytalnego. Prawo do tego świadczenia ustalane jest na podstawie art. 27 w zw. z art. 55 ww. ustawy emerytalnej.

Symbol **PP** oznacza rentę z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy, która ustalana jest na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie zebranych w sprawie dokumentów i akt rentowych. Prawdziwość i wiarygodność dokumentów nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Również Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do podważenia autentyczności i rzetelności sporządzonych wyżej dokumentów. W ocenie Sądu pierwszej instancji wszystkie okoliczności sporne zostały dostatecznie wyjaśnione na gruncie niniejszej sprawy.

W przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy orzekł, biorąc pod uwagę wymogi procedury, zasady doświadczenia życiowego, reguły logicznego myślenia i pewien poziom świadomości prawnej, według których w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważył materiał dowodowy jako całość, dokonując wyboru określonych środków. Zgromadzony materiał był, w ocenie Sądu Okręgowego, wystarczający i kompletny do poczynienia ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy.

W ocenie Sadu pierwszej instancji odwołania T. M. jako bezzasadne podlegały oddaleniu w całości.

Sąd Okręgowy wskazał, że sądy przy rozpoznawaniu spraw z odwołania wniesionego od decyzji organu rentowego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów procedury administracyjnej, ale przepisy Kodeksu postępowania cywilnego. Nadto, wady decyzji organu rentowego spowodowane naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego pozostają poza przedmiotem postępowania w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych (por. wyroki Sądu Najwyższego z 2 grudnia 2009 r., sygn. I UK 189/09, OSNP 2011 nr 13-14, poz. 187; z 27 kwietnia 2010 r., sygn. II UK 336/09, LEX nr 604222 oraz z 1 września 2010 r., sygn. III UK 15/10, LEX nr 667499).

Sąd Okręgowy w pełni podzielił stanowisko Sądu Najwyższego, że od momentu wniesienia odwołania do Sądu rozpoznawana sprawa staje się sprawą cywilną, podlegającą rozstrzygnięciu według zasad właściwych dla tej kategorii spraw. Odwołanie od decyzji pełni rolę pozwu, a jego zasadność ocenia się na podstawie właściwych przepisów prawa materialnego. Na tego rodzaju wadach decyzji skupia się też postępowanie sądowe, a wady spowodowane naruszeniem przepisów postępowania przed organem rentowym pozostają w zasadzie poza przedmiotem postępowania (tak: Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z 15 września 2011 r., sygn. II UZP 8/11, OSNP 2012 r., nr 19-20, poz. 252).

Sąd powszechny może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzje tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego jako przedmiotu odwołania. Stwierdzenie takiej wady następuje jednak tylko dla celów postępowania cywilnego i ze skutkami dla tego postępowania (wyrok Sądu Najwyższego z 9 lutego 2010 r., sygn. I UK 151/09). Naruszenie zatem przepisów kodeksu postępowania administracyjnego nie stanowi przesłanki wzruszenia decyzji przez sąd pracy i ubezpieczeń społecznych.

Przechodząc do dalszych rozważań Sąd Okręgowy wskazał, że istota sporu sprowadza się do kwestii, że zaskarżone decyzje mają inne numery niż pierwotnie przyznane świadczenia, tym samym waloryzowane są świadczenia nieprzyznane, a w konsekwencji odwołujący się obawia się, że z uwagi na błędną numerację ZUS ponownie wystąpi o zwrot nienależnie pobranych świadczeń.

Sąd Okręgowy wnikliwie analizując niniejszą sprawę doszedł do przekonania, że odwołania T. M. są bezzasadne. Odwołujący się nie kwestionuje wysokości zwaloryzowanych świadczeń, a jedynie oznaczenie zaskarżonych decyzji. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że waloryzowane są świadczenia, które należą się odwołującemu się i zostały mu przyznane.

Sąd Okręgowy wskazał, że przede wszystkim odwołujący się jest uprawniony do renty wypadkowej od 1 grudnia 1970 r. Przyznane świadczenie oparte było na ówczesnie obowiązujących przepisach, tj. przepisach ustawy z 23 stycznia 1968 r. o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy. Dz. U. Nr 3, poz. 8, oraz z 1972 r. Nr 27 poz. 191) Następnie, sprawę renty wypadkowej regulowały przepisy ustawy z 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach pieniężnych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 1983 r., Nr 30, poz. 144), gdzie na podstawie art. 50 tej ustawy ubezpieczony zachował prawo do świadczenia, zaś od 1 stycznia 2003 r. na mocy ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 199, poz. 1673), na podstawie art. 50 ust. 1 pobierana renta z tytułu niezdolności do pracy, w związku z wypadkiem przy pracy — stała się z mocy samego prawa rentą z tytułu niezdolności do pracy, w związku z wypadkiem przy pracy w rozumieniu tej ostatniej ustawy.

Dalej, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty rodzinnej i

dotąd do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej z tytułu ubezpieczenia wypadkowego, do ustalenia wysokości tych świadczeń oraz ich wypłaty stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z wyjątkiem art. 57 ust. 1 pkt 4 oraz art. 101a tej ustawy, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy wskazał, że odwołujący się otrzymuje świadczenie rentowe na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym przy pracy i chorób zawodowych w związku z ustawą o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tym samym ustalenia i rozstrzygnięcia organu rentowego w tym przedmiocie są prawidłowe. Jak już wyżej wskazano, symbol **PP** oznacza rentę z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy, która ustalana jest na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, która bezpośrednio odsyła do przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W myśl art. 26 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym przy pracy i chorób zawodowych, osobie uprawnionej do renty z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego oraz do emerytury na podstawie odrębnych przepisów wypłaca się, zależnie od jej wyboru: 1) przysługującą rentę powiększoną o połowę emerytury albo 2) emeryturę powiększoną o połowę renty. Dalej, kwota połowy emerytury, o której mowa w ust. 1 pkt 1, obejmuje połowę łącznej kwoty emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i emerytury kapitałowej wypłacanej na podstawie odrębnych przepisów oraz nie może być niższa niż kwota należnej emerytury kapitałowej, przy czym emerytura kapitałowa wypłacana jest w pełnej wysokości (ust. 1a).

Jak wynika z decyzji z 1 marca 2016 r., znak: (...), po zbiegu prawa do świadczeń przysługuje emerytura w wysokości 100%, tj. w kwocie 4 349,07 zł i renta w wysokości 50%, tj. w kwocie 1 783,72 zł - powyższe w pełni odpowiada przepisom prawa.

Natomiast oznaczenie decyzji o waloryzacji emerytury jako ENK jest również prawidłowe, bowiem - jak już wskazano wyżej - symbol **ENK** to emerytura dla osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r., kontynuujących ubezpieczenia emerytalne i rentowego po ukończeniu wieku emerytalnego. Odwołujący się otrzymał pierwotnie świadczenie emerytalne, tym samym dalsze decyzje związane z emeryturą przybierają już formę ENK, co też prawidłowo oznaczył organ rentowy.

Reasumując Sąd Okręgowy stwierdził, że organ rentowy prawidłowo uznał, że w sytuacji zbiegu prawa do renty i emerytury świadczenia te powinny być waloryzowane i wypłacane pod oznaczeniem ENK+ (...).

Mając na uwadze powyższe zaskarżone decyzje o waloryzacji emerytury i waloryzacji renty z 1 marca 2016 r. Sąd Okręgowy uznał je za prawidłowe i zgodne

z prawem. W związku z powyższym, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania.

Od powyższego wyroku apelację wniósł odwołujący się T. M., zaskarżając go w całości, zarzucając Sądowi Okręgowemu:

1. Nierozpoznanie istoty sprawy;
2. Naruszenie przepisów prawa materialnego i procesowego i to w sposób rażący, które to przepisy miały wpływ na rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie tj.:
 - art. 2, 7, 32 i 45 Konstytucji RP,
 - art. 83 ust. 1 pkt 4 i ust. 2 w zw. z ust. 7 ustawy o systemie ubezpieczeń Społecznych,
 - art. 88 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
 - art. 17 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,

- art. 471 Kodeksu postępowania cywilnego,

Odwołujący się wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja podlegała oddaleniu jako pozbawiona uzasadnionych podstaw faktycznych i prawnych.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia dotyczące stanu faktycznego poczynione przez Sąd pierwszej instancji i przyjmuje je, czyniąc podstawą własnego rozstrzygnięcia. Zbędne jest ich ponowne przedstawianie, ponieważ orzekając na podstawie materiału zgromadzonego w postępowaniu w pierwszej instancji, sąd odwoławczy nie musi powtarzać dokonanych ustaleń, lecz wystarczy stwierdzenie, że przyjmuje je za własne (por. wyrok Sądu Najwyższego z 23 lipca 2015 r., sygn. I CSK 654/14). Ustalenia faktyczne w sprawie mają silną podstawę w dokumentacji załączonej do akt, nie budzącej wątpliwości co do zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy.

Zarzuty apelacji okazały się całkowicie bezzasadne, wobec czego nie mogły doprowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że brak jest w niniejszej sprawie podstaw do stwierdzenia, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy. Nie ulega bowiem wątpliwości, że Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy zdefiniował przedmiot sporu, a następnie poczynił adekwatne do tego przedmiotu ustalenia faktyczne oraz zastosował właściwe przepisy materialnoprawne celem dokonania oceny prawnej żądań ubezpieczonego, oceniając je jako bezzasadne.

Odwołujący się nie kwestionuje wysokości zwaloryzowanych świadczeń, a jedynie oznaczenie zaskarżonych decyzji, które w jego ocenie jest niewłaściwe i w przyszłości może prowadzić do nieuzasadnionych żądań zwrotnych organu rentowego. Sąd Okręgowy słusznie podkreślił, że ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika jednoznacznie, że waloryzowane są świadczenia, które zostały przyznane i należą się odwołującemu się. Apelujący nie wyjaśnił, na czym jego zdaniem polegał brak rozpoznania istoty sprawy przez Sąd Okręgowy. Należy mieć w tym względzie na uwadze, że w judykaturze pojęcie „nierozpoznania istoty sprawy” rozumiane jest jako wadliwość rozstrzygnięcia polegająca na wydaniu przez sąd pierwszej instancji orzeczenia, które nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, bądź na zaniechaniu zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony z powodu bezpodstawnego przyjęcia, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 23 września 1998 r., sygn. II CKN 897/97, OSNC z 1999 Nr 1, poz. 22; z 15 lipca 1998 r., sygn. II CKN 838/97, LEX nr 50750; z 3 lutego 1999 r., sygn. III CKN 151/98, LEX nr 519260; z 26 listopada 2012 r., sygn. I CZ 147/12, LEX nr 1284698 oraz wyroki tego Sądu z 12 lutego 2002 r., sygn. I CKN 486/00, OSP 2003 Nr 3, poz. 36; z 21 października 2005 r., sygn. III CK 161/05, LEX nr 178635.; z 12 listopada 2007 r., sygn. I PK 140/07, OSNP 2009, nr 1-2, poz. 2, z 9 stycznia 2001 r., sygn. I PKN 642/00, OSNP 2002/17/409, z 5 lutego 2002 r., sygn. I PKN 845/00 OSNP 2004/3/46, OSNP-wkł. 2002/19/5, M.Prawn. 2003/1/10, z 25 listopada 2003 r., sygn. II CK 293/02, LEX nr 151622, z 24 marca 2004 r., sygn. I CK 505/03 M. Spół. 2004/6/45 oraz z 16 czerwca 2011 r., sygn. I UK 15/11, OSNP 2012/15-16/199). Taka sytuacja z pewnością nie miała miejsca w niniejszej sprawie. Sąd Okręgowy wnikliwie przeanalizował zarzuty zawarte w odwołaniu i na tej podstawie określił przedmiot sporu, który odwołujący się skoncentrował na oznaczeniu symboli należnych mu świadczeń, wskazanych w decyzjach oraz oznaczeniu znaku i numeru poszczególnych decyzji. Do zarzutów tych w sposób wyczerpujący i poprawny odniósł się w uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy, zatem nie ma potrzeby powtarzania ich, jako nie wymagających korekty czy uzupełnienia.

Poczyniony przez Sąd pierwszej instancji wywód dotyczący sposobu oznaczania decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należy uznać za prawidłowy. Jednocześnie należało zgodzić się z organem rentowym, że zarzuty skarżącego w zakresie oznaczeń wypłacanych świadczeń są irrelewantne dla oceny merytorycznej prawidłowości

zaskarżonych decyzji, bowiem waloryzacja została dokonana w sposób prawidłowy. Zarzuty te nie mają wpływu na mogące powstać w przyszłości dla organu rentowego podstawy rozliczenia świadczeń wypłacanych ubezpieczonemu, co do czego formułuje on swoje obawy wynikające z doświadczeń

z lat poprzednich. Nadmienić jedynie należy, że kwestie prawidłowości decyzji organu rentowego co do zobowiązania odwołującego się do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w latach poprzednich zostały prawomocnie rozstrzygnięte w postępowaniach sądowych. Formułowane w tym zakresie przez skarżącego obawy nie mają żadnego związku z prawidłowością oznaczania obecnie przez organ rentowy decyzji przez stosowanie takich czy innych oznaczeń, numerów czy symboli.

Tytułem wyjaśnienia ubocznie jedynie wskazać trzeba, że w kwestii rozliczeń nienależnie pobranych świadczeń zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2021 r. poz. 291 ze zm., dalej jako „ustawa emerytalna”). Zgodnie z art. 103 ust. 1 tej ustawy prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 103a-106. Stosownie do art. 104 ust. 1 powołanej ustawy, prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu, na zasadach określonych w ust. 3-8 oraz w art. 105, w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 2 oraz z tytułu służby wymienionej w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 6. W myśl art. 104 ust. 7 i ust. 8 powołanej ustawy, prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy oraz renty rodzinnej, do której uprawniona jest jedna osoba, ulega zawieszeniu w razie osiągnięcia przychodu w kwocie wyższej niż 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Zgodnie z art. 127 ust. 1 ustawy emerytalnej, emeryt lub rencista jest zobowiązany zawiadomić organ rentowy o podjęciu działalności, o której mowa w art. 104 ust. 1-4, i o wysokości osiąganego z tego tytułu przychodu, a po upływie roku kalendarzowego - o wysokości tego przychodu uzyskanego w poprzednim roku kalendarzowym.

Stosownie bowiem do art. 138 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu.

Za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania. Ustalenie, czy przychody świadczeniobiorcy uzasadniały pełną lub zmniejszoną wypłatę świadczenia lub jego zawieszenie następuje w rozliczeniu rocznym.

Uprawniony do emerytury lub renty ma, wynikający z art. 127 ust. 1 ustawy emerytalnej obowiązek zawiadomienia organu rentowego o podjęciu zatrudnienia w myśl art. 104 ust. 1-4 te same ustawy oraz wysokości osiąganego z tytułu tego zatrudnienia przychodu, także o wysokości przychodu uzyskanego w poprzednim roku kalendarzowym. Ma to znaczenie o tyle, że prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu w sytuacji, w której emeryt lub rencista z tytułu zatrudnienia osiąga przychód przekraczający górne granice przychodu wskazane w art. 104 ust. 1 w zw. z ust 7 i 8 ustawy emerytalno-rentowej. Szczególną uwagę należy zwrócić na przepis art. 104 ust. 4 w/w ustawy, który stanowi, że przepisy art. 104 ust. 1, 1a i 2 stosuje się również do osób wyłączonych z obowiązku ubezpieczenia społecznego z tytułu ustalenia prawa do emerytury i renty lub wykonujących działalność niepodlegającą obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z uwagi na podleganie temu obowiązkowi z innego tytułu. Taka zasada wynika także z § 1 ust. 2 rozporządzenia w sprawie zawieszania rent i emerytur. W § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 22 lipca 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty (Dz.U.1992.58.290) określono jakie świadczenia uwzględnia się przy ustalaniu, czy wystąpiły okoliczności powodujące zawieszenie lub zmniejszenie emerytury i renty. Co do podstaw zawieszenia lub zmniejszenia świadczeń T. M. był stosownie pouczony. Przepisy regulujące te kwestie mają charakter bezwzględnie obowiązujący, a zatem zastosowanie tych norm nie może być przez strony wyłączone ani ograniczone.

Brak było również jakichkolwiek podstaw do stwierdzenia naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów Konstytucji RP w zakresie zarzucanym przez odwołującego się. Sąd Okręgowy rozpoznał sprawę odwołań z pełnym poszanowaniem gwarancji wynikających dla ubezpieczonego z art. 2, 7, 32, 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Należy z całą stanowczością podkreślić, że odwołujący się otrzymał prawidłowe decyzje w przedmiocie waloryzacji należnych mu świadczeń, zaś ich oznaczenia pozostają w tej kwestii bez znaczenia, mają charakter techniczny, bez wpływu na prawo do świadczeń i ich wysokość. W żadnym razie odwołujący się nie doznał żadnych ograniczeń w zakresie prawa do sądu przez kwestionowanie zasadności i prawidłowości decyzji, będących przedmiotem postępowania. Odwołujący się nie wykazał by organ rentowy wydając przedmiotowe decyzje dopuścił się naruszenia któregokolwiek z przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Skarżący wychodzi natomiast z błędnego założenia, że decyzje w przedmiocie waloryzacji świadczeń (emerytalnego oraz rentowego) powinny mieć takie same oznaczenia (symbole) jak decyzje o przyznaniu tych świadczeń, jest to jednak założenie błędne, bowiem przedmiot decyzji o waloryzacji jest z definicji inny niż przedmiot decyzji przyznającej prawo do danego świadczenia. Wewnętrzne regulacje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dotyczące symboli jakimi oznaczane są poszczególne pisma czy decyzje nie mają wpływu na prawo ubezpieczonych do świadczeń i ustalanie ich wysokości.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny doszedł do wniosku, że apelacja odwołującego się jest bezzasadna, i jako taka podlega oddaleniu, o czym Sąd orzekł na podstawie art. 385 k.p.c.

Ewa Stryczyńska